

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı :96603261/663.05

Konu :Açık Sevkiyatlar

02.11.2015 / 11329167

GÜMRÜK VE TİCARET BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE

Gümrük ve Ticaret Müfettişi Osman USLU tarafından düzenlenen 12.03.2015 günlü 373-B/05 sayılı İnceleme Raporunun "Değerlendirme ve Sonuç" bölümünde "*Transit rejimi çerçevesinde varış gümrüğüne sevk işlemleri mühürsüz olarak suistimallere açık şekilde yapılan açık sevkiyatlar ile ilgili olarak; ivedi olarak tekdüzeliği sağlayacak bir düzenleme yapılmasının, yapılacak düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar, hareket gümrüğü ile varış gümrüğü arasında doğabilecek aksaklıkların engellenmesi adına varış gümrüğünde fiziki muayeneye tabi tutulmasını sağlayacak düzenlemeler yapılması*" hususuna yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığımıza transit rejimi kapsamında varış idaresine sevk edilecek muhtelif eşyanın sevkinin mühürsüz olarak gerçekleştirilmesi yönünde talepler intikal ettirilmektedir.

Bilindiği üzere Ortak Transit Sözleşmesinin 11 inci maddesinde;

"1. Genel bir kural olarak eşyanın ayniyeti mühürleme yoluyla sağlanır.

2. Aşağıdakiler mühürlenir:

(a) taşıma aracının diğer düzenlemeler çerçevesinde önceden onaylanmış olması veya hareket idaresi tarafından mühürlenmeye uygun olduğunun kabul edilmiş olması halinde eşyanın bulunduğu yer;

(b) diğer durumlarda her bir kap.

3. Taşıma aracı:

(a) mühürlerin kolay ve etkili bir şekilde tatbik edilebilmesi,

(b) görünür zorlama izi bırakmadan veya mühürler kırılmadan eşya çıkarılmayacak veya konulamayacak şekilde imal edilmiş olması;

(c) eşya saklanabilecek gizli bölmelerinin bulunmaması;

(d) yük için ayrılan yerlere yetkili makamlarca muayene için kolayca ulaşılması durumunda mühürleme için uygun görülebilir.

4. Hareket idaresi, diğer ayniyet önlemlerini dikkate alarak, eşyanın beyan bilgileri veya tamamlayıcı belgelerdeki tanımı eşyanın kolayca tanınmasını mümkün kılıyorsa mühürlemeden vazgeçebilir."

TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesinin (1975 TIR Sözleşmesi) 19 uncu maddesi;

"Eşyalar ve karayolu taşıtı, taşıt dizisi veya konteyner hareket noktasındaki Gümrük idaresinde TIR karnesi ile birlikte sunulacaktır. Hareket noktasındaki ülke Gümrük makamları, eşya manifestosunun doğruluğunun tesbiti, gümrük mühürlerinin takılması veya bu Gümrük makamları sorumluluğunda tam yetkili kişiler tarafından takılan mühürlerin denetlenmesi için gerekli tedbirleri alırlar." hükmünü,

Anılan Sözleşmenin 22 nci maddesi;

"Genel bir kural olarak, eşyayı 5 nci maddenin ikinci fıkrasına göre muayene ettikleri haller hariç, her Akit Tarafın yol boyu Gümrük idareleri, diğer Akit Tarafların gümrük mühürlerini, bozulmamış olmaları şartı ile kabul ederler. Bununla beraber söz konusu Gümrük makamları, denetim için gerekli gördükleri takdirde kendi mühürlerini de takabilirler." hükmünü,

Söz konusu Sözleşmenin 29 uncu maddesi ise;

"1. Bu kısmın hükümleri yalnız, bu Sözleşmenin 1 inci maddesinin (p) alt paragrafında tarif edilen ağır veya havaleli eşyanın taşınmasında uygulanır

2. Bu kısım hükümleri uygulandığında, hareket noktasındaki Gümrük dairesinin vereceği karara göre, ağır veya havaleli eşya mühür takılmayan taşıtlarla veya konteynerlerle taşınabilir.

3. Bu kısmın hükümleri ancak, hareket noktasındaki Gümrük idaresi yetkililerince, taşınan ağır veya havaleli eşya ile bunlara ait aksamın tanımlarının mevcut tanımlamalara göre kolayca tesbit edilebileceğine veya bu eşya ve aksamın belirli bir iz bırakmadan değiştirilmelerini veya alınmalarını önleyecek bir şekilde marka ve mühür vurulabileceğine kanaat getirildiği takdirde uygulanır." hükmünü,

Diğer taraftan, Gümrük Yönetmeliğinin 234 üncü maddesinin birinci fıkrası "Hareket idaresinde transit rejimine tabi eşyanın ihbar ile özel durumlar dışında mühürlerin sağlam olup olmadığı veya kapların açılmış olup olmadığı tespit edilerek ve gerektiğinde mühür altına alınmak suretiyle varış idaresine sevk edilmesi esastır.",

237 nci maddesinin birinci fıkrası "Hareket idaresi, takılan mührün adedi ve numarasını, mühürlemeden vazgeçme durumunda "vazgeçme - 99201" deyimini bilgisayarlı transit sistemine kaydeder. Ancak, ulusal transit işlemlerinde yüksek kaçakçılık riski içeren eşya için mühürlemeden vazgeçme uygulanmaz.",

247 nci maddesinin ikinci fıkrası ise "Varış idaresinde yapılan kontrolde mühürler veya kaplarla ilgili şüphe oluşursa, bu kaplar açılır ve içindeki eşya tam muayeneye tabi tutulur.",

hükmünü amirdir.

Bahsi geçen Yönetmeliğin 249 uncu maddesinin birinci fıkrasında ise Türkiye Gümrük Bölgesine mühürlü olarak gelen ve hareket/transit idaresince söz konusu mühürleri kontrol edilmek suretiyle transit beyannamesi kapsamında varış idaresine sevk edilen eşyanın, varış idaresince yapılan muayenesi sonucunda mahrecinde ve hareket idaresinde tatbik edilen mühürlerin sağlam olduğunun görülmesi ancak eşyanın miktarında eksiklik ve fazlalık olması durumunda

1 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliğinin (TIR İşlemleri) 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında ağır veya havaleli eşya "Ağırlıkları, boyutları veya nitelikleri bakımından, kapalı bir karayolu taşıtı veya kapalı konteyner ile taşınamayan, yükün özelliği itibarıyla gümrük idaresi tarafından, taşıma için kolayca bölünmesine imkân olmadığı kanaatine varılan, yüklü durumdaki ölçü ve ağırlıkları, ek-1'deki ölçü ve ağırlıklardan en az birine uymayan, dolayısıyla karayolunda taşınması, özel yük taşıma izin belgesi ile mümkün olan her türlü eşya" olarak tanımlanmaktadır.

Söz konusu mevzuat hükümleri doğrultusunda, TIR Karnesi ile yapılan taşımalar da dahil olmak üzere gerek serbest dolaşımda olmayan eşyanın gerekse de ihracat eşyasının karayolu ile transit rejimi kapsamında taşınmasında hareket idaresinde eşyanın ayniyetinin sağlanması amacıyla mühür tatbik edilmesi esas olup varış idaresinde öncelikle hareket idaresince tatbik edilen mühürlerin sağlam olup olmadığına bakılmaktadır. Ancak, Türkiye Gümrük Bölgesine mühürlü olarak gelen ve TIR Karnesi himayesinde veya ortak transit rejimi altında taşınan eşya için Türkiye Gümrük Bölgesi girişinde gümrük idaresince mühürlerin sağlam olduğunun tespit edilmesi halinde ayrıca mühür tatbiki zorunlu bulunmamaktadır.

Tüm bu hususlar çerçevesinde, eşyanın karayolu ile transit rejimi altında varış idaresine mühür tatbik edilmeksizin sevkine sadece yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerindeki şartların mevcut olması durumunda ve gerekli diğer ayniyet önlemlerinin alınması suretiyle izin verilecek olup; bu şekilde yapılacak sevklerde, varış idaresinde eşyanın ayniyetinin kontrolünün yapılması gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:

Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine